

DATUM	05-10-2020	AFDELING	LLO
NUMMER	82182F69	REFERENTIE	-
UW BRIEF VAN	-	DOORKIESNUMMER	-
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	-
BIJLAGE	-	ONDERWERP	Schriftelijke vragen ex.art.47 RvO aan het College van GS, gesteld door de heren M. Fiscalini van de fractie Forum voor Democratie en R. Dercksen van de PVV fractie betreffende Regionale Energie Strategie (d.d. 05-10-2020).

Geacht college van Gedeputeerde Staten,

Toelichting

Forum voor Democratie Utrecht en PVV Utrecht hebben vragen met betrekking tot de besluitvorming in het kader van de Regionale Energie Strategie (RES) en de toetsen daarvan aan de EU milieuriichtlijnen. Het gaat om wind- en zonneparken waar de wet – de richtlijnen van de EU – niet uitgevoerd wordt.

Nu er een EU-arrest dd 25/6/2020 is dat zich hierover helder uitspreekt komt ook de rol van de gemeenteraden, burgemeesters en de colleges in beeld om dat te herstellen. Idem dito de provinciale staten, CdvK's en colleges van GS. EU richtlijnen behoren tot de EU wetgeving. En staan met de EU oprichtingsverdragen aan de top van onze wetgeving. Alle bestuurders in Nederland dienen die uit te voeren.

Uit de recente uitspraak van het Europese Hof van 25 juni 2020 blijkt dat zon en windparken onder de Europese richtlijnen vallen.

Het gaat hierbij om de plan-MER richtlijn 2001/42/EU (Bron <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=celex%3A32001L0042>)

en 2018/1999/EU en 2018/2001/EU.f

Deze recente uitspraak van het Hof van Justitie van de EU, ons hoogste rechtcollege van de EU, handelt over het dwingendrechtelijke karakter van de SMB -Richtlijn 2001/42/EU waarin ook het VN Verdrag van Aarhus is geïncorporeerd. De EU richtlijnen dienen door de gemeenten uitgevoerd te worden, ook indien het rijk of provincie dit verwaarlozen. De SMB-Richtlijn 2001/42/EU schrijft voor dat plannen met vergaande milieu- en gezondheidsgevolgen onderworpen moeten worden aan een milieutoetsing.

Tot nu heeft de Raad van State het ontbreken van een dergelijk zwaar onderzoek goed gevonden. Maar deze lijn is op grond van het recente EU-arrest niet vol te houden. Door de recente uitspraak van het Europese Hof, het hoogste rechtcollege in de EU, komt de jurisprudentie van de Raad van State in een ander daglicht te staan.

De burgemeesters en CdvK's hebben een extra verantwoordelijkheid. De burgemeester komt op grond van Gemeentewet en Europees Verdrag een bijzondere verantwoordelijkheid toe dat besluitvormingsprocessen juridisch in orde zijn en dat er behoorlijk wordt bestuurd. Tevens bepaalt dat (170 lid 1 onder c Gemeentewet) de burgerparticipatie kwaliteit heeft. De burgemeester heeft in deze ook de taak en plicht het EU beginsel van Unietrouw in praktijk te brengen. Maar dat geldt ook voor de twee andere bestuursorganen van de gemeente, raad en college. De burgemeester mag zich echter niet verschuilen achter een collegebesluit of raadsmeerderheid. Hetzelfde geldt voor de CdvK op grond van de Provinciewet.

Burgemeesters en Commissarissen komen op grond van de wet een bijzondere rol en verantwoordelijkheid toe te waken over een juiste rechtstoepassing en deze te bevorderen. Zij zijn gebonden aan het EU-beginsel van Unietrouw.

Het lijkt erop dat ze in hun rechtsplicht, als het gaat om het SMB-richtlijn van de EU verzaken. Aangezien er geen streng milieuonderzoek heeft plaatsgevonden voorafgaand aan de besluitvorming over bijvoorbeeld windenergie en zonneweides.

Het Verdrag betreffende de Europese Unie is hier helder over.

Over Unietrouw volgt uit het arrest van het EU Hof van 25/6 dat gelet op het in artikel 4, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde beginsel van de loyale samenwerking (zie het arrest EU arrest van 25 juni 2020, paragraaf 83) het college en de burgemeester (CvdK) – als in deze de bevoegde nationale autoriteit – verplicht is om alle noodzakelijke maatregelen te treffen om het verzuim van een milieubeoordeling voorafgaand aan het vaststellen van het Activiteitenbesluit te herstellen. Dit houdt concreet in:

1. dat de onderdelen van het Inpassingsplan die verwijzen naar, dan wel gebaseerd zijn op, het Activiteitenbesluit, in het bijzonder als ze betrekking hebben op geluid, slagschaduw en externe veiligheid, niet rechtsgeldig zijn en derhalve buiten toepassing moeten blijven, en
2. dat het college voor wat betreft diezelfde onderdelen, in het bijzonder als ze betrekking hebben op geluid, slagschaduw en externe veiligheid, pas nieuwe vergunningen kan verlenen, indien deze zijn gebaseerd op een Activiteitenbesluit dat anders dan het huidige Besluit, wel in overeenstemming met de SMB-richtlijn is vastgesteld..

Bovenstaande wetsuitleg is van de hoogste rechter, het EU Hof van Justitie.

De raad en de staten staan volgens de Grondwet, de Gemeentewet en de provinciewet aan het hoofd van de gemeente en provincie. Vanuit die positie kunnen zij de eventuele voorgenomen besluitvorming over de RES aanhouden wegens strijd met het Europees recht en kunnen zij de door de colleges aangedragen voorstellen niet agenderen voor besluitvorming, dan wel het met een negatief besluit afvoeren.

De fracties van Forum voor Democratie en de PVV in de Provinciale Staten van Utrecht hebben daarom de volgende vragen aan GS:

- Is de CvdK het eens dat de CvdK Unietrouw heeft en verantwoordelijk is om ervoor te zorgen dat besluitvormingsprocessen in lijn zijn met alle wettelijke voorschriften inclusief Europese richtlijnen?
- is GS en in het bijzonder de CvdK bekend met het EU-arrest dd 25/6/2020?
- Deelt GS de conclusie van het Hof in bovenstaand arrest dat de SMB-Richtlijn 2001/42/EU voorschrijft dat plannen met vergaande milieu- en gezondheidsgevolgen onderworpen moeten worden aan een milieutoetsing
- Deelt de CvdK dat dit ook van toepassing is op alle besluiten met betrekking tot nieuw te bouwen windturbines en zonneparken in de provincie Utrecht ook als de locatie, het aantal windturbines of de oppervlakte aan zonneweides nog niet bekend is?
- Deelt de CvdK dat elke besluitvorming over de energie transitie die tot gevolg heeft dat er een keuze wordt gemaakt voor het plaatsen van zonneweides en windturbines niet eerder plaats kan vinden nadat er een milieu effect rapportage heeft plaatsgevonden;
- Deelt de CvdK de conclusie dat daarmee de besluitvorming over de RES zoals plaats heeft gevonden in onze Staten van 23 september daarmee niet rechtsgeldig is en pas plaats kan vinden nadat de milieu effecten zijn onderzocht?

Namens de Partij Forum voor Democratie en de Partij voor de Vrijheid-fractie provincie Utrecht en hoogachtend,

M. Fiscalini en R. Dercksen

Bron vermelding:

SMB Richtlijn 2001/42/EU

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=celex%3A32001L0042>

Unie trouw

<https://europadecentraal.nl/wp-content/uploads/2013/01/Verdragsbeginselen.pdf>

EU Arrest 25 juni 2020, Paragraaf 83,

<https://www.navigator.nl/document/id55e573971e3e4baba9d3a53b107d596d/ecli-eu-c-2020-503-ecli-eu-c-2020-143-hvj-eu-25-06-2020-nr-c-24-19>